

FIȘA DISCIPLINEI

Patrologie și literatură post-patristică IV

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură post-patristică IV				Codul disciplinei	OLR8884
2.2. Titularul activităților de curs						
2.3. Titularul activităților de seminar						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					4
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	- Introducere în studiul literaturii patristice - Literatura Patristică în epoca Bisericii Primare - Biserica în epoca primară - Istoria Bisericii în epoca sinoadelor ecumenice - Literatura patristică în secolele IV-VIII
4.2. de competențe	- Informații fundamentale despre istoria Bisericii în epoca primară. - Cunoașterea și capacitatea de a aplicare a principiilor de lectură și interpretare a unui text patristic.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 50%, cu materiale didactice specifice indicate de profesor; Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Citirea textelor pe care le indică profesorul pentru orele de seminar.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit tolerant - Proiectarea curriculară, cu respectarea adevărurilor de credință, conform textelor sacre și mărturisirilor de credință proprii, și a criteriilor și principiilor psihopedagogice - Identificarea și analiza contextului cultural, religios și istoric în comunități și organizații - Enunțarea principiilor teologice și a valorilor spirituale relevante dezvoltării societății - Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare eficientă în context intercultural - Implementarea valorilor și practicilor religioase pentru formarea spirituală și morală, cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să introducă studentul în sfera cunoașterii vieții, operei și contribuției doctrinare a figurilor majore ale literaturii patristice din perioada post apostolică.
7.2 Obiectivele specifice	- Studentul să fie familiarizat cu textul patristic și cu normele elementare de lectură și interpretare a lui. - Studentul să înțeleagă atât aspectele filologice și istorice legate de opera patristică, cât și dezvoltarea în istorie (perspectiva diacronică) a teologiei Sfinților Părinți. - Studentul să-și însușească noțiunile teologice fundamentale ce se regăsesc în scrierile patristice. - Să înțeleagă contextul elaborării acestor scrieri. - Să conștientizeze consecințele ecleziologice și doctrinare ale operelor Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești și a actualității lor pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană. - Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<i>Literatura patristică din cel de-al doilea mileniu creștin: caracteristici, reprezentanți, curente teologice, genuri literare etc.</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Sfântul Simeon Noul Teolog</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

<i>Cuviosul Nichita Stethatos</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Cuviosul Teolipt al Filadelfiei</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Sfântul Grigorie Palama</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Nicolae Cabasila</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Nicodim Aghioritul</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Paisie Velicikovski</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Sfântul Iustin Popovici</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere

Bibliografie

I. Bibliografia obligatorie:

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Dervent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, II, III, EIBMBOR, București, 1984, 1985, 1988
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. I, II/1, II/2 traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006, 2009, 2012
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1-3, Editura Basilica, București, 2009-2010
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia, București, 2003
- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, II/1, II/2, Editura Polirom, Iași, 2001, 2004, 2004
- George Florovsky, *Sensul ascezei creștine. Curs de patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2009
- *Filocalia*, vol. 1-12, diferite ediții
- Arhiep. Basile Krivoscheine, *În lumina lui Hristos. Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022). Viața-Spiritualitatea-Învățătura*, Ed. IBMBOR, București, 1997.
- Ilarion Alfeyev, *Sfântul Simeon Noul Teolog și tradiția ortodoxă*, Ed. Sofia, București, 2010.
- Teolipt al Filadelfiei, *Despre viața ascunsă în Dumnezeu. Cuvinte duhovnicești, imne și scrisori*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010.
- John Meyendorff, *O Introducere în studiul vieții și operei Sfântului Grigorie Palama*, Ed. Nemira, București, 2014.
- Dumitru Stăniloae, *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, Ed. Scripta, București, 1993.
- Episcopul Ignatie (Trif), *Sfântul Grigorie Palama și teologia energiilor necreate*, Spandugino & Horeb, București, 2022.
- Konstantinos Karaisaridis, *Viața și opera Sf. Nicodim Aghioritul*, Ed. Anastasia, București, 2000.
- Elia Citterio, *Nicodim Aghioritul. Personalitatea, opera, învățătura ascetică și mistică*, Ed. Deisis, Sibiu, 2001.
- Sergheie Cetțericov, *Paisie, Starețul Mănăstirii Neamțului din Moldova. Viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii Ortodoxe*, Ed. Nemira, București, 2002.
- Paisie de la Neamț, *Autobiografia și Viețile unui stareț, urmate de Așezăminte și alte texte*, Ed. Deisis, Sibiu, 2015.

II. Bibliografie opțională:

- Sf. Simeon Noul Teolog, *Scrieri*, vol. I-IV, Deisis, Sibiu, 1998, 1999, 2001, 2006
- Sf. Grigorie Palama, *Omilii*, vol. 1-3, Ed. Anastasia, București, 2000, 2004, 2007.
- Sf. Grigorie Palama, *Epistole dogmatice*, vol. I, Ed. Anastasia, București, 2009.
- Sf. Grigorie Palama, *Scrieri*, vol. II (2005), vol. I (2009), Ed. Deisis, Sibiu.
- Sf. Nicolae Cabasila, *Scrieri*, vol. I-II, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, 2014.
- Sf. Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, Ed. IBMBOR, București, 2009.
- Cuv. Nichita Stithatul, *Cele 300 de capete despre făptuire, despre fire și despre cunoștință, Vederea duhovnicească a raiului*, în *Filocalia* 6, Ed. IBMBOR, București, 1977.
- Sfântul Nicodim Aghioritul, *Cuvânt pentru pocăință*, Ed. Sophia, București, 2019.
- Sfântul Iustin Popovici, *Abisurile gândirii și simțirii umane*, Ed. Sophia, București.
- Sfântul Iustin Popovici, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe*, vol. I, Ed. Doxologia, Iași, 2016.
- John Meyendorff, *Isihasmul bizantin. Probleme istorice, teologice și sociale*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2018.
- Pr. Dr. Robert Coresciuc, *Omiliile Sfântului Grigorie Palama. Analiză omiletică*, Ed. Doxologia, Iași, 2013.
- Norman Russell, *Învățătura despre îndumnezeire în tradiția patristică greacă*, Ed. Doxologia, Iași, 2015.
- Vladimir Lossky, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Ed. Anastasia, București, 1993.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<i>Seminarul va aprofunda temele de la curs, aplecându-ne asupra textelor Părinților discutați în acest semestru, încercând să abordăm în limba originală (greacă sau latină) pasajele importante.</i>	Proiectarea de texte în limba originală, citirea, analizarea și comentarea lor.	Seminarul ajută și la exersarea limbilor clasice (greacă și latină), pe care studenții le au în planul de învățământ.
Bibliografie		
Idem cu cea de la curs		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
	Capabilitatea situării în timp și spațiu a Părinților Apostolici	EXAMEN condiționat de: 1. prezența la curs în proporție de 50%;	75%

		2. predarea portofoliului de seminar.	
10.4 Curs	Cunoașterea vieții, operelor celor mai importante și a contribuției teologice specifice fiecărei lucrări.		
	Demonstrarea competențelor reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani.		
	Înțelegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar.	Prezentarea unui portofoliu care va conține schițe ale problemelor dezbătute la seminar	25%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice discutate.		
	Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice.		
10.6 Standard minim de performanță			
- Să demonstreze capabilitatea situării în timp și spațiu a principalilor Părinți ai Bisericii. - Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor. - Să alcătuiască fișele de lectură pentru textele alocate.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".